

सम्पादकीय



दोषीयात् कारवाही या:

थौकन्हय् नेपा:या सुदुरपश्चिम जिल्ला कञ्चनपुरय् जूगु घटनायात कया: सकस्यां आलोचना यानाच्चंगु दु। खयूत ला थव यौनहिंसाया चरम रुप बलात्काराया घटनायात कया: न्ह्याबले निन्दनीय हे जुझुगु खः। तर थुगु घटनाया नापनार्प थुगु घटनायात कया: सरकारी पक्ष विशेष याना: प्रहरी प्रशासनं क्यनाच्चंगु उदासिनतायात कया: कञ्चनपुरय् जक देव्यन्यंक उति हे विरोध ज्याच्चंगु दु।

थौकन्हय नेपालय बलात्कारथे जाःगु यैनहंसाया घटना अप्वया
 वनाच्वंगु दु। थजाःगु घटनायात कथ्यः म्हो हे उजुरी लाःसां नं विशेष
 यानाः बलात्कार यायधुक्काः पीडित पक्षयात स्यायगु थेजाःगु जघन्य
 अपराधया घटना भन् भन् अप्वया वनाच्वंगु दु। थुग घटनाया
 चर्चा म्हो मजूनिगु इलय् हाकनं थजाःगु हे प्रकृतिया घटना पोखरा
 महानगरपालिकाय जूगु दुसा थजाःगु घटना सामान्यीकरण जुजुं
 वनाच्वंगु खःला धइगु आभास ब्लनाच्वंगु दु। तर थजाःगु जघन्य
 अपराध याइपित कडा स्वयां कडा सजाँय बीमाः ताकि लिपा थजाःगु
 घटना यायग निर्ति पीडित लिचिलेमा:।

थौंकन्हय तकसं चर्चाय् वयाच्चंगु कञ्चनपुरया निर्मला पन्त काण्डया
 वास्तविक दोषीयात सुचुकेगु सरकारी अर्थात प्रहरी पक्षया कुनियतं
 यानः थ्य घटना अझ चर्चा जुजुं वनाच्चंगु दु। सु रक्षक खः, व हे राक्षस
 जुया: पिहांवल धाःसा जनतातयस् छु आशा यायगु खः, अले थुकिया
 विकल्प छु जुइफु धइगु थुगु घटनां क्यनाच्चंगु दु। वास्तविक दोषीयात
 सुचुकेगु निर्ति मेष्ट हे अवास्तविक मनूयात दोषी क्यनेगु ज्या तसकं
 निन्दनीय जक मखु, थजाःगु ज्या याइर्पि मनूत चाहे व सरकारया उच्च
 पदस्थय च्चार्पि हे छाय् मजुइमाः, उमित नं कडा स्वयां कडा कारवाही
 यायमाः।

कञ्चनपुर घटनाया मेगु छू दुःखद पक्ष हु धा:सा घटनाया वास्तविक दोषीयात सुचुकेगु ज्या थौं जक मखु, न्ह्यागु हे प्रजातान्त्रिक सरकार धा:सां नं अजाःगु ज्या यानाच्चंगु हे दु। तर थजाःगु घटनाया दोषीयात कारवाही याथगु स्वयां घटनायात हे मेमेगु ढांग ब्याख्या याना: थःगु सत्तायात त्वंकातयगु व विपक्षीयात दृपं बीगु ज्या जुल, व भन् छम्ह नेताया निति तसकं हे मल्वःगु अले बाहिस्कृत यायमाःगु ज्या खः। थजाःगु हे नेकपाया नेता याःगुलं थव घटनाया वास्तविक पक्ष पिहां वइगु खः कि मखु धइगु खेँय आशंका ब्वलंगु दु। वास्तविक दोषीयात कारवाही यायमाः धकाः जनताया न्ह्यःने बालाःम्ह नेता जुइत स्वस्वं हाकनं थव विपक्षी दलया हुनि थजाःगु घटना (चिधंगु?)या लिधंसा कया: जनतायात आन्दोलित यायत कुतः यानाच्चन धकाः दुष्प्रचार यायगु ज्या नं यानाच्चंगु दु।

छये उच्च पदस्थया मनूतयगु हे दुथ्याइगु सम्भावना दुगु खँ पिहां
वयाच्चंगु, सरकार हे छानवीन समिति दयकः: ज्या यानाच्चंगु इलयु छम्ह
जिम्मेवार नेतां थजाःगु अभिब्यक्ति बिया: अभ घटनायात अभ उग्र
यायगु नितिं घ्वाकाच्चनेगु धइगु तसकं हे गैरजिम्मेवारीपन खः। थजाःगु
खँयु सकलें सचेत जुझ्माः। नार्प घटनाया वास्तविक दोषीयात कारवाही
मयात धाःसा थजाःगु घटना यायत अभ उत्साहित जुझ्मखु धकाः: धाय्
फझ्मखु। उकिं न्ह्याम्ह हे थजुझ्माः, वास्तविक दोषीयात जनताया
न्ह्यःने ह्या: कारवाही याय्माः। पीडित पक्षयात सरकारं क्षतिपूर्तिकथं
धेबा जक बिया: थजाःगु घटना क्वलाइ मखु भन् उग्र जुजु वनीगु खँयु
निगु मत दझ्मखु।

जनजाति महसीका

सुरेल

गौरीशंकर हिमालश्रृंखलायात मूल
आधार दयकूसे पूर्वया चेदुज्जाया वाउँगु
गुनिसें पश्चिमया लेख व उत्तर दिशाय्
सोथालीया तःजःगु गुँ व दक्षिणय्
स्वानाच्चगु च्चापुथे जाःगु तुय्युगु इवाला,
खारे खुसि, खुरी खुसि व तामाकोशी

खुसियात मूल आधार माने यासें दोलखा
जिल्लाया सुरी बस्ति दु । थ्व हे बांता:गु सुरी
बस्ति इ सुरेल जातिया मनूत च्वनीगु खः ।

आदिवासी जनजाति उथान राठीयू
प्रतिष्ठान ऐन अन्तर्गत २०५८ यु सूचीकरण
या:गु ५३३ आदिवासी जनजाति मध्ये

न्हूगु गां नगरया विकास



सानुराजा शाक्य

हुगू संविधानं स्थानीय तहयात
अधिकार सम्पन जक मखु कि भौगोलिक
पुनःसंरचना याना: स्वंगू पूर्णं पुलांगु गाउँ
विकास समितियात छथाय् ल्वाकछयाना:
गाउँ कार्यपालिका व नगर कार्यपालिका नं
दयकल। थःगु गाउँपालिका व न्हुगू नगर
कार्यपालिकातयस् थःगु नगरयात योजनाबद्ध
दांग विकास यायु थव छ्यू हवतः तन् खः।
अर्बान डेभलोपमेन्ट सम्बन्धी कम्युटर गेम
मित्ता: नं नगर युक्तं दयकेमा: धइगु आइडिया
कायज्यू। गेमय् छ्यू मेरयात छ्यू खालीगु
जग्गा बी। अन दकलय् न्हापां लैं, मत व
लःया व्यवस्था याना: मनूतयू थःगु नगरय्
च्चं वयू आकर्षित याइ। थुलि सुविधा बीवं
विस्तारं अन मनूत च्चं वइ। मनूत च्चं वल
कि इमित ज्या बीमाल। अले छ्यू थासय्
उद्योग व्यापार व्यवसायया निर्ति जग्गा
फ्याना: लगानीकर्तात्यू आकर्षित याइ।
विस्तारं अन उद्योग धन्दात नं अप्यया वं
लिसे उगु नगरया आम्दानी नं अप्वइ। नगरया
आम्दानी मेरय, कर्मचारीया तलव सुविधा
अप्ययकेगु कि उगु कर्त वःगु आम्दानीयात
उगु थायथा मनूतयू निर्ति सुविधा अप्यय
का वनेगु। सुविधा गुलि अप्ययकल, अन
उलि हे मनूत च्चं वइ। मनूत च्चं वल कि
अनया उद्योग, व्यापार व्यवसाय अप्वइ।
नगरया कर भन्न अप्वइ। नारपालिकाया उगु
आम्दानी दमकलया व्यवस्था, अस्पताल,
त्वेनु लःया थप व्यवस्था, मतया व्यवस्था
अले थौकन्हय् मजिंगमाःगु इन्टरनेट आदि
सुविधा अप्ययका वन धा:सा उगु नगरय् थप
मनूत च्चं वयू आकर्षित जुड। थप मनूत
वडबलय् च्चेनेगु निर्ति व्यवस्थित गुरुयोजना
दयका: आवास क्षेत्र, औद्योगिक क्षेत्र, कृषि
क्षेत्र नं योजना दयका वनेगु कर्तव्य मेरयात
व जनप्रतिनिधित्यस् याना वन धा:सा उगु
नगरया सम्प्रदियात पनां पेनेफड मखु, अले उगु
नगरया उम्ह मेरय लायक, सक्षमकथ खनेदइ।
तर विना योजना बस्ति अप्ययका वनीबलय्
जनतायात सुविधा बीफड मखु, नगरया
आम्दानी नं जनतायात सुविधा बीगु दमकल,
एम्बुलेन्स, अस्पतालालिसेया विकास निर्माणय्
मध्यसे जनप्रतिनिधित्य निर्ति थिकेगु गाडी
सुविधालिसे मेमेगु सुविधा, कर्मचारीयात यक्व
सुविधा विया: बजेट फुकल धा:सा उगु नगरया
विकास बालाक जुडमखु। अले अन तःधंगु
आगलागी जया: शहर ध्वस्त जड उद्योगत

सुरेल जाति नहा वनाच्चंगु जाति दुने ला : ।
 थुगु जातिया थःगु भाषा, धर्म, रीतिरिवाज,
 तजिलजि, संस्कृत दु । थःगु हे लिपि
 धाःसा मदु । सुरेल जातिं प्रकृतिया पूजा
 याइशु खः । छ्या किम्बदन्तीकर्थं किरात
 जाति नेपा:या पूर्वी पहाड़य बसाई रेसे जुइशु
 इवलय सुन्दर वीरया प्यम्ह किजापिं, काय्
 पिं मध्ये तःथिकःम्ह शिकार मितुमितुं सुरी
 गाविसय् वया: च्चंगुलिं सुरेल जगु खः ।

सुरेल जातिया मूल लजगा: धइशु हासा,
 दोको थेंजा:गु पथंया हलंज्वलं दयकेगु

मि नाया: अनं विस्थापित जुयावनी, लःय
 बांला:गु व्यवस्था मदयवं मि च्याइबलय् मि
 स्यायूत लः नं दइ मखु। अन्ततः उगु शहेत
 ध्वस्त जुया: अन च्चीपे मनूत न मेषु शहराखेह
 च्चं वनी, उद्योग व्यापार व्यवसाय याइपि
 उद्योगीत न मेषु शहरयु उद्योग तः वनी। थुकथ
 अनया मेयर व जनप्रतिनिधित असफल जुय
 उगु गेमयु उपि बुझ।

थ्व गेम थौंकन्हयुा स्थानीय तहय
निर्वाचित मेरर उपमेरतयूत म्हितका

गुकर्थं थः गु नगर्या विकास यायुगु धका
अः पक्ष स्यनेफद्वा माध्यम जडफ । तग थनय

न व्यवस्था याना बी, मा:गु पूर्वाधारय् सरकार
हे लगानी याय् धका: सःतल । अले वटाटाया
मोटर दयकिणु कारखाना पश्चिम बंगालय्
मदयकूसे गुजरातय् वन । पश्चिम बंगाल,
विहार, उत्तरप्रदेशय् वडय् यक्व हे कारखानात
गुजरातय् वरेवे गुजरात भारतया दकलय्
अप्वः विकास ज्यू प्रदेशया रुपय् न्हया:
वन । अनया जनताया आर्थिक अवस्था
न मेमेगु प्रदेशया स्वयां बांलता । तःभुखाय्
व प्लेगया महामारी दुःख व्यूसां गुजरातया
विकास जुयावन ।

याद जि दाक्षिणकालीना मध्यर गुम्बात वाढ गुम्बातव्यत कर अप्पव्यक्तः निरस्ताहित मधु, गुम्बाया गुम्बा दइगु नगरया रुपय विकास यायगु गुरुस्योजना दयका वने। दक्षिणकाली नगरयू बौद्ध गुम्बात दयकेत गुगु आकर्षण दु व फुक्क नगरपालिकायू दइमखु। थव धइगु दक्षिणकाली नगरपालिकाया लगानी यायस्वागु सम्पत्ति खः। थव विशेषताया हे लिधंसायू दक्षिणकाली नगरपालिकायात स्वनिगःया समृद्धि आकर्षणक नगर दयकेगु योजना न्याके फइ। छू निगु मधु, सच्छिगु मधुत वःसा दयके फइकथं नगरया योजना दयकः: गुम्बा दयकेगु पकेट क्षेत्रया योजनाया विकास यायगु। थुकथं सच्छिगु मुग्मा दुगु नगर टाउन अफ हण्डेड बुद्धिष्ठ मोनाइस्ट्रिया रुपय विशवन्यंक लोकप्रिय नगरया रुपय विकास यायगु योजना दयके। गन गुम्बात दयकः च्वं वयत शूय करया योजना न्यःने यंके। थुकथं सच्छिगु गुम्बात दक्षिणकाली नगर वडबलयू अनया पर्यटन व्यवसाय अर्थेहें 'बुम' जुया: नगरपालिकायात मेमेगु स्नोत हे यक्व आम्दानी यायफइ। बलखु दक्षिणकालीया लाँतःब्याः यायगु ज्यायात यक्कन सिध्यकः। यै नं दक्षिणकाली तक वयू वनेत सहज याकेगु जुइ। दक्षिणकालीया नेवा: गां फाम्पि बजाः दुने फुक्क छेंया सतक स्वागु मोहडायात नेवा: पहः वयूक दयकेमागु नियम दयकः उकथं छें दयकेत ख्वाः हिलेत नगरपालिकां अनुदान बिया: बजाःयात पुलांगु नेवा: पहः वयूकः आकर्षक दयकेगु। गन गाडी दुहाँ वने मदइगु व्यवस्था याना: फाम्पि बजाः दुने अप्पां सियातःगु लाँ, अप्पा खेनेदयूकः नेवा: पहःया छें, अले फुक्क अजागु गु छेंत गुलिं होम स्टे, गुलिं नेवा: रेस्टूरेन्ट दयकेगु फाम्पि बजाःया लाछिड टेबुल, मेच तया: आनन्दं च्वनाः नेवा: नसाज्वलं ननं सच्छिगु गुम्बात स्वयद्वडबलयू व दक्षिणकाली नगर गुलि बालाइ। यै नं बाघौ नं फाम्पि थ्यकाः दक्षिणकाली द्याःया दर्शन याना: गुम्बात स्वस्वं दक्षिणकाली चाःहिलेबलयू नगरया विकास गन थ्यनी। थुकथया सोच दयका वनेमाःथायू थन ला गुम्बात यक्व दयूक वल, थुमिके यक्व कर कायमाः धइगु मानसिकां भीसं गबतं विकास यायफइ? थव दक्षिणकालीया निर्ति जक मधु कि फुक्क धइथै नगरपालिकाया निर्ति न्हूगु भिजन ज्वना: वनेगु त्वःतःयात छ्यलेगु बुद्धि दयूमाः धकाः नं खः।

खः। थजाःगु हलंज्वर्लं हाटबजारयु बनाः
मिया: थःगु जीवन हनाच्वंगु दु। थृपि
धामी भक्त्रीइ विश्वास याइपि खः। थुगु
जातिया नखःचखलयु कीकी पुर्णे, भ्रमि
पूजा, इकी पूजा, चन पूजा, संसारी पूजा,
तेरकी आदि ला।

सुरेल जातिया छाता संगठन 'सुरेल जाति उत्थान समाज' नीस्वनातः गुदु । थव संस्था समाज कल्याण परिषदिनमें नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघय न आबद्ध जयाच्चंग द ।

साया: नखःया इवलय्

किंपूर्या साया: व युद्ध्या घटना



श्रीकृष्ण महर्जन

स्वनिगःया आदिवासी नेवा:तयःसं
सायाः कुन्हु गथे मनूयात हे सा याना छ
वहगु चलन न्हापाँनिसं न्ह्याका वयाच्चंगु
दु धकाः गोपालराज वंशावलीइ तकं
न्ह्यथानातःगु दु। लिपा मल्लकालय् वया
थुकियात व्यवस्थित याःगु खः धकाः
धाइ। अभ विशेष याना: प्रतापमल्लया
इलीनिसे व्यवस्थित जगु अनुमान यानातःगु
दु। अबलैनिसे हे सायाः नखः ह्याना
वयाच्चंगुर्लिं आः वया ला नेवा:तयगु छ्या
महत्वपूर्ण संस्कृति हे जुया बिड धुंकूणु दु।
स्वनिगःया थीथी नेवा: वस्तित मध्ये छ्या
तसकं पुलांगुकथं नालातःगु वस्ति खः किपु।
यैश्य न दक्षिणपाखे लाःगु ऐतिहासिक नार्प
सांस्कृतिक रूपं तसकं महत्वपूर्णगु किपुली
थीथी कथया नखः चर्खःत हना वयाच्चंगु
नखःत मध्ये सायाः न छ्या खः।

किपुलिइ सायाः कुन्ह दच्छया दुने
मदुपिनिगु चीर शान्तिया कामना यासें मनूयात
‘सा’ याना: वा ‘सा’ हे जूसा छवया हइगु चलन
दु। अथे हे किपुलिइ सायाः कुन्ह ‘सा’ छवया
हइयामे गु छून विशेषता धाइगु हामा मन्त
कि अर्थात् छेंया मूलम्ह मनू मन्त कि अभ
अष्वः प्राथमिकता बियातःगु खेनेदु। अथे
छेंया मूलम्ह मिजं मन्त धा:सा ज्वःसा छ
वया हयमाःगु चलन दु। अथे हे छेंया मूलम्ह
मिसा मन्त धा:सा गुज्जः पतासि वाकाः
थीथीकथंया खवा:पा: पुइकाः छवया हय
मा:गु चलन दु।

तिरख्वा:पा:या प्याखं

उकर्थं वसः धाना वज्ञपिन्सं पुया वद्गु
 ख्वाःपाःयात स्थानीयभासं “तिरख्वाःपाः”
 धायगु याना वयाच्चंगु दु। उकियात तीर्थं
 ख्वाःपाः नं धाइ। अले न्हापा न्हापा जूसा
 तिरख्वाःपाः पुया: प्याखं लहुया वनेगु
 यानातःगु जूसां थौकन्ह्यु धाःसा अथे प्याखं
 लहुगु मया।। उकर्थंया तिरख्वाःपाः पुया:
 प्याखं लहुगुयात “आजुद्याःप्याखर्द” नं
 धायगु याना वयाच्चंगु दु। आजद्याःप्याखं



धायगु याना वयाच्चंगुलि किपूमितय् आजुद्यः
बाधभैरव जूगुलिं उकियात बाधभैरवया
प्याखं नं धायगु याना वयाच्चंगु दु । गुलि
गुलिसिनं उगु ख्वाःपा: “अष्टमातृका गणया
ख्वाःपा:” धाइपं नं दु । न्ह्यायगु हे जूसां
आरिखर किपूया सायाःयात नेतृत्व याना वनेगु
ज्या धा-सा व हे तिरख्वाःपा: पुयावःपिन्स्य
याइगु खः । थैकन्हयू तक नं उगु तिरख्वाःपा:
पुयावःपिन्स्य हे नेतृत्व याना: सायाः न्ह्याका
वयाच्चंगु दु ।

थुकर्थं स्वयबलयं किपुती साया: कुहु
न्हापानिसें हे तिरख्वाःपा: पुया वइगु चलन
दुगु खः धकाः धायूछिँ। अथे हे गुपुनिह्या
इलयं छुंनं कथंया ध्याचू नकेगुनिसें मनूतयू
मेगु इलयं धाल धाःसा तंचाइगु जुयाः उगु
इलयं धायगु याना वयाच्चंगु दु। अथे ध्याचू
नकीगुकथंया अभिनय याना वइगुयात
धेधेपापा प्याखंयात धार्मिक व सांस्कृतिक
मिखां स्वया वयाच्चंगु दु। तर थुगु प्याखं
धाःसा बास्तवय् ऐतासिक घटना नाप
स्वानाच्चंगु खने दु। धेधेपापा प्याखंयात
किपूमितयूसं कः तू वइगु धकाः नं धाइ। कः तू
धइगु करतुल अर्थात बांमला: गु ज्यायात उला
क्यनेगुकथंया अभिनय खः।

किपुली न्हापांनि

चलन दुगु जुयाच्चन । अथे तिरख्वा:पा:या
प्याखं साया: निसें कः तू वनेगु चलन किपुली
मल्लकालया इलीनिसे हे दुगु खयूमा: धका:
अःयुक अनुमान याय्यिणि ।

धेघेपापा प्याखं

किपुलिइ साया: कुन्हु पिकाइगु छगु
महत्वपूर्णगु प्याखं खः “धेघेपापा प्याखं” ।
तिरख्वा:पा: पुयावःपि ल्यूत्यू धा: बाजंया
तालय् प्याखं लहुया वनीगु आकर्षक प्याखं
“धेघेपापा” खः । धेघेपापा प्याखंया निर्ति
थाइगु बोल हे छ्याकूर्थं ध्याचूनार्पं ख्याच्चःया
संकेत बियाच्चव्यगु दु । लुं नं कथंया कुचाकुचा
यायगु झड्गु ध्यनेगु खः । उकिं ध्याध्य धका:

बोल थाइगु खः सा अथे हे ध्यना जक मानाः
पाला बीगुया अर्थ्यै पा पा धकाः नं धयाच्वंगु
दु। छवे न्त्याइपुण्य खाँवः थें चंसा छवे तसकं
ग्यानपूण् खंगः जुयाच्वंगु धेधेपापा प्याखं
क्यना वयाच्वंगु दु। थुगु प्याखं छगुकथं
कः तू वः गु प्याखकथं क्यना वयाच्वंगु दु।
धीधीकथया ख्वाः पा: पुया: क्यना वयाच्वंगु
थुगु प्याखं सायाः या आकर्षण जुयाच्वंगु दु।
छ्वाहे तालय् सकलें ख्वाः पा: पुयातः पिं नारं
मेमेपि ख्यालः वः पिं तकः प्याखं लहुया वइगु
धेधेपापा प्याखयात धार्मिक व सांस्कृतिक
मिखां स्वया वयाच्वंगु दु। तर थुगु प्याखं
धाः सा बास्तवय् ऐतिसिक घटना नाप
स्वनामच्वंगु खने दु। धेधेपापा प्याखयात
किपूमितसंक्षयसंक्षयसंक्षयसंक्षयसं
कः तू वइगु धकाः नं धाइ। कः तू
धिगु करतुल अर्थात बामलाः गु ज्यायात उला
क्यमेककथया अभिनय खः।

ऐतिहासिक घटना

शुगु धेधेपापा प्यार्ख धइगु किपुली
 पृथ्वीनारायण शाह नं आक्रमण या:गु
 घटनानाप स्वानाच्चंगु दु। गोरखाया जुजु
 पृथ्वीनारायण शाह नं नेपा: एकिकरणया
 नामय् थाय् थासय् युद्ध या:गु खः। उगु इलय्
 किपुली नं पृथ्वीनारायण शाह नं तः क्वचिं मछि
 हे युद्ध या:गु इतिहासय् न्त्यथनातःगु दु।
 पृथ्वीनारायण शाहया फौज दकलय् न्हापां
 वि.सं. ११४ सालं किपुली युद्ध या:गु खः।
 अले लगातार रुपं च्यादाँतक युद्ध यात।
 निकवः तक ला बांमलाक्क हे पृथ्वीनारायण
 शाहया फौज बुत। अर्नालि किपूया हे धन्चा
 नाम्ह धनवन्त सिँख्बालयात साथ काल।
 सिँख्बालया गवाहालिं किपूया गढ प:खा: द्वने

वना: आकाखाकां युद्ध यात । अले वि. सं.
 १८२२ चैत्र ४ गते किपू त्याकूण खः । उगु
 इलय् धन्वा नाम्भ धनवन्त सिँखावाल किपूया
 निर्ति गद्वार या:गु अले छ्याकूथं देशद्रोही ज्या
 या:गु खः । उगुकथं धनवन्तं या:गु तःधंगु
 अपराधयात उला क्यनेगु कथं साया: कुन्हु
 दकलय् न्हापां सिँखालया हाउभाउतक
 मिले जुइक्सिंयांगु हे ग्यानपुसे च्वंगु खावाः
 अथे हे वयक्तःया कला:या छ्वाः धका: म्हुक
 ख्वाः पाः दयका ध्याचू नकेकुकथं कः तू वः गु
 खः । अथे कः तू वः गुयात हे धेधेपापा धा: गु
 खः । छ्याकूथं ध्यध्यं अले पापा धका: तसक
 आक्रमककथं या भाषायात धा: बाजाया
 बोलय् थाना: प्याखं ल्हुइका हःगु खः । उकिं
 दे या प्यापर्वंगत “धेधेपापा” धा:गु खः ।

ह उगु प्याख्यात धृपापा: धाःगु खः ।
 अथे हे धनवन्त सिंखलालया छम्ह कहेँ
 नं दुगु जुया: उकिया प्रतीककथं छु दै लिपा
 न्यात्त्वा: ख्वाःपा: पुइका नं प्याखं लहुकेगु
 यात । अनैलिपा धनवन्तया निम्ह मस्त दुगु
 जुया छु दै लिपा भव्यागु ख्वाःपा: दयूका:
 निम्ह पात्रत नं धेधेपापा प्याखन्य् तनेगु
 या:गु खः । थुकथं विकासया इवलय् हाकनं
 ख्वाःपा: तनावंग खेदेत ।

थौकन्हयया प्याखं

थौंकन्हय् धेधेपापा प्याखनय् मुक्क
 न्हय्यापः ख्वाःपा: दु । धनवन्त सिँखालया
 ख्वाःथे जुक्क दयकातःगु सिंया ख्वाःपा:यात
 थौंकन्हय् ह्याउँगु रंग पानातःगु दु । उक्क उगु
 सिँखाःपा:यात ह्याउँ ख्वाःपा: न धायगु
 याना वयाच्वंगु दु । उगु ख्वाःपा: पुद्म्ह
 प्याख म्वः न चिक तयगु निर्ति श्यगु न दय
 कातःगु कूल बँस्वायगु याइ । अले म्हय

जनी तक खिपःया चिनातइ । थुगु खवाःपा:
तसकं आकर्षक जू । अथे हे मेगु खवाःपा:
धइगु म्हुकं खवाःपा: खः । थुगु खवाःपा:
हाकगू रंग पानातःगु आकर्षक खवाःपा:
खः । थुगु खवाःपा: पुद्दम्ह प्याखंम्बः न दोको
बँ स्वाइगु खः । अथे हे न्याँत्वा: खवाःपा:
अझ अजूऽचाइपुगुकर्थया खवाःपा: खः ।
थुगु खवाःपा: पुयातःम्ह प्याखंम्बः न च्चापि
ज्जना बँस्वाइगु खः । अथे हे चिचीपा:गु
खवाःपा: न्हापा भव्यागु खःसां आः वया
पाताया दयकातःगु दु । अले उगु खवाःपा:यात
थीथीकर्थया बापा: बापा: याना रंग पानातःगु
दु । उकिं चिचीपा:गु खवाःपा:यात बापाच्या:
नं धायूगु या: । बापा:च्या खवाःपा: पुद्दीपे
प्याम्ह मध्ये छहेस्यां कपतांचा अर्थात का:चा,
निम्हम्हेस्यां सिखःम्हा, स्वम्हम्हेस्यां करुवा
अले य्यम्हम्हेस्यां देमा अर्थात भू बँस्वाना
प्याखं लहिगु खः । थुकर्थं ज्वनीगु सामानयात
“धाकः” धाइगु चलन दु । अथे थीथीकर्थया
धाकः ज्वना बँस्वाइगु धइगु नं छगूकर्थ
धनवन्त सिंखालया परिवारायात तःधंगु ब्यंग
यानातःग खः खः धाड ।

प्याखं लहड़केग थाय

थुग प्याखं किपूया मूमू त्वालय
 क्येने याना वायाच्वंगु दु । थीथी फिन्यायू
 थासयु क्यने धुंका: गुगु त्वालं न्याकीएगु
 ख:, दकलयु लिपा उगु हे त्वालय क्याना:
 क्वचाय्यकीए चलन दु । न्हापा न्हापा जूसा
 छेंजः मदुपिनिगु परिवारपाखे जक ग्वसा:
 ग्वयमा: गु उगु प्याखं थौंकन्हय किपुली
 ऐतिहासिक फिनिगो त्वावा: यात पालंपा: बीगु
 यानाह: गु दु ।

थौकन्हयु उगु धेघेपापा: प्यारखं क्यनेगु
त्वाः धिङ् १) लायकू. २) बाघभैरव, ३)
तःननी, ४) सिंहदब्द, ५) तःजाःफः, ६)
देयु पुखु, ७) कुतुइवः, ८) बाहिर्गां, ११)
पाद्यु त्वाः, १२) कुतिसाः, १३) समल, १४)
द्युध्वाखा व १५) गःछः त्वा: खः ।

शुक्रथं किपुली जूग युद्ध अर्थात्
राजनीतिक घटनानाप स्वापू दुगु धेधेपापा
प्याखं लिपांगु इलय् वयोः छगु आकर्षणया
केन्द्र जुयाब्यूगु दु। सायाःया इवलय् पिथनीरु
तिरख्वाःपाःया प्याखं अर्थात् तिर्थ ख्वाःपाः
नापं सायाः पिकाइगु स्वयां न आकर्षणया
केन्द्र जुयाबंगु नापं लोकंहवानाबंगु दु। शुगु
प्याखं मनोरञ्जनया निर्तिं जक मखु, किप्रस्या
ऐतिहासिक घटनालिसे स्वाना वयाच्चंगु,
तर आः वया छगु महत्वपूर्ण व मौलिक
संस्कृतिकथं विकास जुईधुक्ल धाःसां हुं
पाइमखु | कवचाल ||





जैशिदेवल युथ क्लबया २५दं बुन्हि

जैशिदेवल युथ क्लब नीन्याँदं क्यांगु लसताय् विशेष ज्याइङ्वः याःगु दु। पुलांम्ह उपप्रधानमन्त्री प्रकाशमान सिंह मूपाहाँकथं भायादीगु उगु ज्याइङ्वलय् रिवन चानाः क्लबया न्हू दयकूगु भवनया उलेज्या यानादीगु खः। मूपाहाँ सिंह क्लबया स्मारिका सफू नं उलेज्या यानादीगु खः। ज्याइङ्वलय् यैं महानगरपालिकाया प्रमुख विद्यासुन्दर शाक्य, उप-प्रमुख हरिप्रभा खड्गी श्रेष्ठ, पूर्व सांसदीपि रविन्द्रलाल श्रेष्ठ, कृष्ण अमात्य, पूर्व एआईजि बिजय कायस्थ, यैं महानगरपालिका २१ वडाया वडाध्यक्ष उदय चुडामणि वजाचार्यीपि पाहाँकथं भायादीगु खः। क्लबं थःगु स्थापनाकालानिसे निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर, सरसफाई कार्यक्रम, नव प्रतिभाया कदर यायकथं हुलायाख, चित्रकलालिसे थीथी खेलकूद प्रतियोगिता अथे हे परम्परा, संस्कृति व सम्पदाया संरक्षणया नापनापि प्रबर्द्धन वयाच्चंगु खः। क्लबयात थीथी इलय् थीथीकथं ग्वाहालि याना वयाच्चनादीपित संघसंस्थाया हनापौ व खादा क्वखायकः हनेगु ज्या नं ज्ञगु खः। क्लबया सचिव चन्द्रोपाल प्रधानं लसकुस यानादीगु उगु ज्याइङ्वः राजे न्द्र मानन्धरं न्ह्याकादीगु खः।

किपा: नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ व उमेश मानन्धर





“सुपरस्टार” खँगवलं कलाकारयात् अहंकारी दय्यकेफु

विजयरत्न असंबरे

“नेपालीया संकिपा रुच्यलय् आः सुयात नं
ध्यातःगु खस नेपाली भाय्या संकिपाय्
तकं थथे सुपरस्टार धकाः सुयातं ध्यातःगु
मद् । बरु छक्वः नेपाल चलचित्र प्राविधिक
संघं राजेश हमालयात “महानायक”
धकाः घोषणा या बलय् थ्व खायात कया:
तसकं विवाद जुल । राजेश हमालयात
“महानायक” धाय् गु खः सा शिव श्रेष्ठ
व भुवन के सी थें जाः पिं लोकं ह्वा: पिं
कलाकारपित छु धाय् गु धकाः न खँ पिहाँ
वल । हुँ दिं न्त्यः तिनि हे रेखा थापं थः त
सुनां “सुपरस्टार” धकाः मधाः गु खँ यात
कया: नुगः मधिङ्कल धइगु खँ न पिहाँ वः गु
खः सा थौकन्ह्य नेवा: संकिपाया रुच्यलय्
“सुपरस्टार” धइगु खँ वः तसकं बय् बय्
जुयाच्चव्यगु दु । नेवा: संकिपा रुच्यलय् ज्या
याना वयाच्चव्यम्ह छम्ह कलाकारयात दच्छिङ
छक्वः “सुपरस्टार” धकाः सिरपा लः ल्हाय् गु
खँ पिहाँ वसानिसे थ्व खँ वः चर्चाया विषय

जुया वयाच्यंगु दु । सुपरस्टार धइगु खँयः
वा थुकियात पदवी धायगु खःसा थ्व पद्
वी धइगु चानचुने मम्हु । संसारय गन्न नं थथे
सुपरस्टार धकाः पदवी हे लःल्हायगु चलन
मदु । थ्व ला छम्ह तसकं लोकंह्वा: म्ह
कलाकारयात स्वकुर्मि “सुपरस्टार” धकाः
नलाकाइयुगा चिं खः ।

बलिउड धकाः धयातःगु भारतया हिन्दी
संकिपा ख्यलय् “न्हापांम्ह सुपरस्टार”या
रूपय राजेश खन्नाया उदय यजूगु खः । ख्यलय्
ला राजेश खन्ना स्वयां न्ह्यः नं अन दीलिप
कुमार, राज कपुर व देव आनन्द अनं लिपा
शम्मी कपुर, राजेन्द्र कुमार, शशी कुमुर
थेंजा:पिं तसकं तसकं लोकंह्वा:पिं स्टरार
मदुगु मम्हु । इमित अन बिस्कं बिस्कं हे
कथं नां बियातःगु खेन्हु । राजेन्द्र कुमारयात
“जुब्ली कुमार” अले दीलिप कुमारयात
“ट्रेजिडि किङ्ग”, मीना कुमारीयात “ट्रेजिडी
क्वीन”, हेमा मालिनीयात “ड्रिम गर्ल” व
सायरा बानोयात “ब्युटी क्वीन” धकाः
धाइगुयात थुकिया दसूकथं कायज्यू । अले
छक्वः छगा नामः म्हसीके धकाः उग नां

वा पद्वी लिपा मेरि कलाकारपित व्यूह
खने नं मदु। सुपरस्टार धइम्ह छ्यू कालय
छम्हजक वड। राजेश खन्नाया कालय
लिपा वना: अमिताभ बच्चन थेजा: म्ह सुना
नं धवय मफूम्ह स्टार पिहाँ वल। तर वयात
“सुपरस्टार” धका: मधा:।

स्वरह सुपर खानया नाम बयबय ज्यौर
आमिर खान, सलमान खान व शाहरुख
खान गुलिं लोकंव्वा: धका: थन धय
च्वनेमालि मखु, तर इर्पि मध्ये सुयात
“सुपरस्टार” धका: मधा:, तर नेपालभाषाय
संकिपा रुयलय् आ: वया दच्छिड छम्ह
(मखु निम्ह) सुपरस्टारया घोषणा याइगु
ज्यू दु। व नं मिजंम्ह छम्ह मिसाम्ह छम्ह

नेपा:या संकिपा रुयलय् शुकथ
तःज्यु सोच आ: तक खसभाय्या संकिपा
रुयलय् तक नं खेमेदुनिगु इलय् छ्या/छ्या
लखतकाया सिरपा दैयू निम्हेसित बी धइगु
खँ च्वछाय्यबह:गु खँ खः। तर विदेशी
खँवँ: “सुपरस्टार” त्याख्याका:गु धा:सा पाय
छि मखु। उलजक मखसे “सुपरस्टार”
धइगु खँवलूं छम्ह कलाकारयात अहंकारी

A detailed black and white composite sketch of a young man's face and upper torso. He has short, dark, wavy hair styled upwards. His eyes are dark and expressive, with prominent eyebrows. He has a straight nose and full lips set in a neutral or slightly stern expression. He is wearing a dark, collared shirt. The sketch uses fine lines and shading to create a realistic portrait.

दयका बीगु न सम्भावना दु। बलिउडया
न्हापांह "सुपरस्टार" धका: बयूब्यू जूम्ह
राजेखा खन्नायात "सुपरस्टार" मधातल्यू व
संकिपाय बालाक ज्या नं यात। संकिपा
नं बालात। तर "सुपरस्टार" धाय धंका:

राजेश खन्ना दुने थुलि अहंकार ब्वलन कि
वं लिपा वनाः छु ठीक छु बेठीक धइगु तकं
दुवाले मफया वन। उकिया लिच्चः कथं
राजेश खन्नाया पतन हे जुल धइगु खँ थनथाय
लमंकेहः ज।

सूचनाको हक प्रयोग गरी सम्बन्धित र सार्वजनिक सरोकारका सूचना मागौं।

सूचनाको हक नागरिकको मौलिक अधिकार हो ।
प्रत्येक नेपालीलाई सार्वजानिक निकायको सूचना
मान्ने र पाउने अधिकार छ ।

सूचनाया हक छ्यला सम्बन्धित व सार्वजनिक
सरोकारया सूचना कायन् ।

सूचनाया हक नागरिकया मौलिक अधिकार खः।
म्हतिं नेपा:मिया सार्वजानिक निकायया सूचना
फवनेग व कायग अधिकार द ।



नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

- (क) व्यापारी त्यासा
(ख) हायरपर्चेज त्यासा
(ग) आवासीय त्यासा



- (घ) शेयर त्यासा
 (ड) मुद्रती रसिद धितो त्यासा
 (च) क्रमिक निक्षेप त्यासा

मिलन बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि.

ट्वनाछै, पाको, न्हूसतक, यै, नेपा:

Rajendra Shakya

ରାଜେନ୍ଦ୍ର ଶକ୍ୟ

GAHANA GARDEN

गहना गार्डन

वंधः, भेडासिङ्ग, यैँ। फोन : ४२२४१०८

A business card for 'B. Arts'. The top half features a decorative border with white dots. Inside, there's a graphic of a paintbrush and a palette. The text includes 'Binod Maharjan' and '9841369552, 9808644666' at the top, 'बि.आर्ट्स' in orange in the center, and 'B. Arts' in large black letters below. On the right is a logo for 'Barts' with the address 'Nayabazar, Kirtipur-17'. The bottom half contains a list of services.

राम प्रजापति पोषाहत्या

ਗੁਰੂ ਮਿਠਾਈ ਮਣਸ਼ਕ

(शुच्छ शाकाहारी)

कालिमाटी चोक, टंकेश्वर मार्ग, काठमाडौं ।

यहाँ:- विवाह, व्रतबन्ध, पार्टी, पिकनिक, तथा अन्य शुभ कार्यको
लागि अर्डर अनसार मिठाईको व्यवस्था गरिन्छ ।

बक्स अफिस अवार्ड्य ब्वतिका:पित दसिपौ लःल्हात

यैँ। बक्स अफिस फिल्मी कलब नेपालय सिंगापुरय जुङु नेशनल बक्स अफिस म्यूजिक भिडियो अवार्ड-२०१८ ब्वति का:गु नेवा: म्येया म्यूजिक भिडियोक:मिनिट छागु ज्याइवःया दथुइ दसिपौ लःल्हातःगु खः।

ज्याइवलय यल महानगरपालिका बडा नं २१या बडाध्यक्ष रबिन्द्र महर्जनया मूपाहाँकथ भायादीगु खः। नेपालभाषाया न्हापांम्ह संकिपा पत्रकार विजयरत्न असबरे, नेपाया नाजाम्ह संकिपा बन्जा:



गोपालकाजी कायस्थ व नेशनल बक्स अफिस म्यूजिक भिडियो अवार्ड-२०१८या न्हासा: खल: बक्स अफिस नेपालया नाय: रामबहादुर आर.के.सुबेदीया नं विशेष उपस्थिति दुगु खः।

अवार्ड्या ने पालभाषा कर्जि स्वतन्त्रसंसार महर्जन लसकुस यानादिसे अवार्ड्या सिरपा: धेँधेँबल्लाय ला:गु टप टेनया घोषणा थ्व हे विडु असोज ६ गते येँया आर्मी कलबय जुङु जानकारी बियादिल।

नेपालभाषाया मुक्क ३५पु म्येया म्यूजिक भिडियो दुथ्या:गु थुगु कासाय ब्वतिका:पिं सकासित दसिपौ लःल्हातः हंगु खःसा बक्स अफिस मैत्रीपुर्ण फुटबल कासाय ब्वति का:गु नेवा: कलाकार पुचःया कासामिपिन्त नं सुभाय-पौ लःल्हातु खः। ज्याइवलय किशोर कुमार खड्गी, सरिता शाही, कल्पना श्रेष्ठ, अन्जन श्रेष्ठ, भेष महर्जनलिसें आपालं कलाकारपिन्सं सांस्कृतिक प्रस्तुति न्त्यब्बयादीगु खः।

सांस्कृतिक नखःचखः व सम्पदा सुरक्षाय् प्रहरी प्रशासनया भूमिका

यैँ। यलय “सांस्कृतिक नखःचखः व सम्पदा सुरक्षाय् प्रहरी प्रशासनया भूमिका” विषयस छागु अन्तरक्रिया ज्याइवः जुल। स्थानीय संघसंस्थानार्प समुदायया घाहालि व समन्वयस शान्ति सुरक्षा व्यवस्थालिसे अपराध न्यूनीकरणया नीतिं महानगरीय प्रहरी परिसरस यललिसे सम्बन्धीत थीथी ज्याइवः याना वयाच्वंगु इवलय थुगु अन्तरक्रिया ज्याइवः जुङु खः।

उगु ज्याइवलय महानगरीय प्रहरी परिसर यलय नियुक्त जुया भायादीम्ह वरिष्ठ प्रहरी रविन्द्र बहादुर धानुक व जिल्ला प्रशासन ज्याकू यलया प्रमुख प्रेमराज जोशीयात मंकाकथं संग बिया: लसकुस यायगु ज्या नं जुङु खः।

अरनिको सांस्कृतिक तथा ब्यापार प्रवर्धन समाजया नाय: अजरामान जोशीया



सभाध्यक्षताय जुङु उगु ज्याइवलय समाजसेवी मोतिशान्ति शाक्य, हसिना शाक्य, प्रदेश सभासद शोभा शाक्य, पूर्व सांसद चन्द्र महर्जन, यल सांस्कृतिक पर्व संरक्षण समितिया संयोजक नार्प ललितपुर उद्योग वाणिज्य संघया नाय: कृष्णलाल महर्जनलिसें यल महानगरपालिका बडा नं. १६या बडाध्यक्ष विनोद ताप्रकार, जातीय समाज, टोल मुधार समितिया प्रतिनिधि, सांस्कृतिक पर्वनामं गुथिया प्रतिनिधिपिन्गु ब्वति दुगु खः।

M.R. Tailoring Center

Suit Specialist



महेन्द्र ललित
सिंहल
प्राप्तिक्षिणी

लिटिलिटियुरा आयोजित

चौथो राष्ट्रिय शीप प्रतियोगिता-२०४८ ला

उक्कूट १०० रुप्त सफल



कोर्तिपुर शिपिङ कलालेक्स लिन्न

ललितपुर, कोर्तिपुर, काठाडौ

फोब: ०१-४३३४२३०(अफिस), ४३३४२२९ (घर)

सार्टिङ, सुटिङ, लाइनरी, टौरा सञ्चालन, रेडिलोड सुठ तथा
अन्ना लिलाईको लागि हालीलाई जारक्कन्तुहोस्।

आचुर्वदयुक्त दुसाई लुक १००% जडिबुटीबाट बनेको हुकुम नालिस तेल

- मल्टिको लामाला
- नाकाको विकृति
- मल्टिल फ्रेजन
- माझोम
- नोपी, कम्मा, कुरुचा, पैतासा उच्चो/पाले, भम्भमाउने
- टाउको, पटी, खुँडा, हड्डी खिलाको
- नालामर तामिको भित्री बाली दुसाईको लालीतालात मिको पार्ह तथा भुमिलकिए, नालु, यालाको टोकाई एकम् घाड चोटप्रकार ब्रोग गरेना तुल्ना निको हुन।
- मल्टिल एमिड
- यारालाईलाई (लक्ष्यात)
- शकाम

हुकुम नालिस तेल पाइने स्थानहरू:-

न्यूरोड ०१-४३३२३८८, ९८४९८८४४७९६
बालक रिडरोड ९८४९९१२४४४४४
पुरानो बालेवर ९८४९९१२४२९५३
नव्या बालेवर ९८४९९१२४२९५३
धीधी: (धीहित) ९८४९९१२४४७९६

कोटेश्वर ९८४९९१२४४७९६
ललितपुर ०१-४३३२१९३, ९८४९९१२४४७९६
भक्तपुर ९८४९९१२४४७९००
ठिम्पी ९८४९९१२४१४८८
कोर्तिपुर ९८१०३१२२७९३



तिकिइया: वा:पौ संरक्षण कोष स्वनेगु निति चथा: (गणोश चतुर्थी २०७५) या लसताय् श्री गणोश सहश्रनाम पूजा

यह हे २०७५ भाद्र ३० गते शनिवार १२ दैं क्वय्यापि मिजं मस्तय्यत
गणोद्यया १००ट नां मध्ये म्हति छगु छगु नां बिया: जुङु

नां दर्ता शुल्क
१,००ट।-

नां दर्ता
अवित्तग वि
२०७५ भाद्र २३

न्हापांगु मंका: गणोश पूजा
ज्याइवलय ब्वति काय मं दुपिसं याकल च्वाप् तयादिसे।
न्हापा नां दुध्याकम्हेसित न्हापांगु प्रायमिकता बीगु जुङु।

विस्तृत जालकारीया लागि
८८४९३२०६७
८८४९६३५५२१
८८४९२१५२५०

दीन, दुखी व असहायपिन्त निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान।
दानी, सुखी व सम्पन्नयात सशुल्क स्वास्थ्य सेवा वरदान।।

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय (अस्पताल)

स्तरीय सुलभ स्वास्थ्य सेवा सकसिया निम्ति, असहायपिन्त जक निःशुल्क

उपलब्ध सेवा

- २४ सै घन्टा सेवा
- आक्रिमक सेवा
- प्याथोलोजी
- एक्स-रे
- ई.सि.जी.
- इको
- वास: पस:
- अन्तरंग सेवा

शल्यक्रिया

- प्लाष्टिक सर्जरी
- गोतिबिन्दु
- जनरल सर्जरी
- न्हायप, न्हाय, गाप:
- हाड जोरी नशा
- पिसाव नलीया पत्थर
- बिना चिरफार

बहिरङ्ग सेवा

- गुटु लव्य
- प्लाया लव्य
- चुरोलोजी
- न्हायप, न्हाय, गाप:लव्य
- गिरा लव्य
- मचा लव्य
- वाया लव्य
- मिरा लव्य

अन्य सेवा

- जनरल मेडिसिन
- चर्म तथा योन लव्य
- न्हायप, न्हाय, गाप:लव्य
- जनरल हेल्प चेकअप
- थाइराइड व मध्यमेह लव्य
- चिकित्सा मनोरोगविद
- परामर्शदाता सेवा



२४ घण्टा
ईमरजेन्सी सेवा

७०८ गंगालाल मार्ग, छत्रपाटी, काठमाडौं, फोन : ४२१६१३८, ४२५७९११, ४२६६२२९, E-mail:cfclinic@mail.com.np, www.free-clinic.org.np